

SYSKON- BREVET

Franciskus - Sällskapet

i Finland r.f.

www.franciskus.fi

Nr. 126

december 2016

**Syskonbrevets läsare tillönskas
en God Jul och ett Gott Nytt År!**

Julkrubban, planerad och förverkligad av Adelia Mastrogiacomowadenström, finns i Halonens fönster på Norra Esplanadgatan i Helsingfors.

Franciskusfesten

Under första veckoslutet i juli öppnade församlingen på Kökar traditionsenligt sina dörrar för några hundra besökare i samband med Franciskusfesten. Somliga började redan på fredag förmiddag med praktiskt arbete, och stannade till söndag kväll, andra besökte festen för enstaka program eller en heldag. En handfull medlemmar i Franciskusällskapet från fastlandet deltog också i år. Jag såg fram emot dagar till inspiration för ett enkelt, glädjefyllt och fridsamt liv i Franciskus anda.

Franciskusfestens tema i år var "Helig plats". Temat hade vuxit fram ur föregående års diskussion kring pilgrimskapet som livstema. Man ville fundera vidare på hur vi möter heligheten i tid och rum. Inbjudna att reflektera kring temat var fader Henrik Roelvink och Samuel Rubenson. Stefan Djupsjöbacka ledde samtalet. Tiden var dessvärre kort med tanke på hur mycket alla tre hade att ge, och hur stort temat var. Jag hade gärna hört mera av dem alla.

Under festen i övrigt lyftes temat "Helig plats" fram i den konkreta diskussionen kring det stora pilgrimsprojektet, en ny pilgrimsled från Åbo till Trondheim, som föreningen Franciskus på Kökar är del-

aktig i. Vad är det som gör att man på pilgrimsleden ska passera Kökar – är Kökar en helig plats? Pilgrimstemat har blivit en allt viktigare del i föreningens verksamhet. Arbetet för pilgrimsleden har diskuterats mycket på de senaste årens fester. En deltagare bidrog med en viktig reflektion, då hon i en diskussion om föreningens verksamhet sade att hon hoppas att pilgrimstemat inte överskuggar den franciskanska andligheten – för henne skulle det vara viktigt att fokusera mera på den under festerna. Det var en viktig iakttagelse, och bra att den blir uttalad.

Årets Franciskusfest var rik också i kulturellt hänseende. Den bjöd på både barockmusik med Kungsvägens musiker och ett skådespel baserat på romanen Broder Kilian av Valdemar Nyman. Katarina Gäddnäs höll ett anförande om Valdemar Nyman.

Arbete i enkelhet, reflektion kring franciskansk andlighet, kultur och gudstjänstliv är alla viktiga delar av franciskusfesten. Vår dröm och strävan efter att kunna fira gemensam mässa, lutheraner och katoliker tillsammans, tycks vara svår att förverkliga. I år firades luthersk mässa på morgnarna, en katolsk mässa på söndag eftermiddag och en ge-

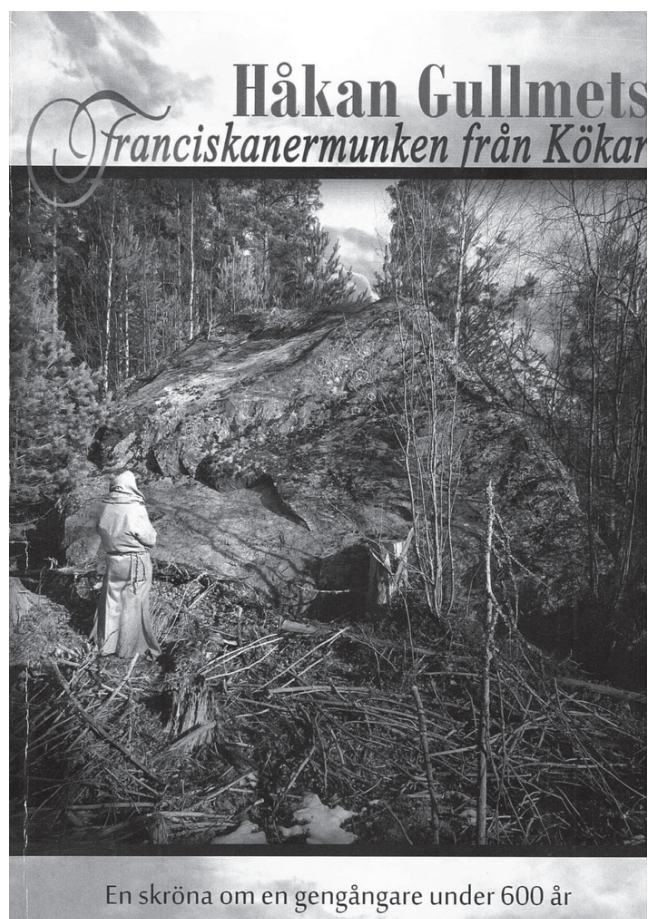
Samuel Rubenson (till vänster) och fader Henrik Roelvink.

mensam ekumenisk gudstjänst på söndagen mitt på dagen. Att det är svårt att fira mässa tillsammans gör det inte mindre angeläget. Låt oss inte ge upp.

Årets fest var strapatsrik för oss som kom från fastlandet. Förbindelsebåten fick tekniskt fel så att returen blev uppskjuten till följande dag. Vi fick känna på skärgårdslivets vardag. Och vi fick smaka ännu mer av kökarbornas gästfrihet – tack, också för det!

Yvonne Terlinden

En franciskus-skröna

Franciskus av Assisi och franciskanerrörelsens spridning ända upp till de nordiska länderna, har inspirerat många till tankar och berättelser. De historiska uppgifterna om de vägar längs vilka franciskanerorden spred sig runtom i Europa, är välkända. Samtidigt har färdvägarna gett fantasin vingar.

En person som tagit sig an en berättaruppgift är Håkan Gullmets. Han är en närpesbo, som under många år engagerat sig i Närpes teater och som också har intresserat sig för hembygdshistoria och historie-

skrivning i vidare skala. Gullmets har skrivit en liten bok med titeln "Franciskanermunken från Kökar" med underrubriken: en skröna om en gengångare under 600 år. Boken bygger på en massa historiska uppgifter, men dessa fakta används sedan medvetet att skapa en fantasirik berättelse med smått bisarra drag.

Det handlar om en goss från Flandern som på en massa omvägar småningom blir munk i Kökar och som på sina vägar besöker Novgorod, Gotland, Åbo och Närpes. Frantz, som brodern heter, blir bekant med bl.a. kvinnan Anna, som räddar honom från en säker död när han under den kalla vintern blir ligande halvdöd på isen. Småningom får de ett barn tillsammans, vilket franciskanbrodern hemkommen till Kökar biktat sig för. Eftersom han brutit sina klosterlöften får han inte förlåtelse, utan skickas tillbaka till Flandern med beskedet att han efter sin död inte får frid, utan blir en gengångare. Som gengångare besöker han sedan de finländska spätskehospitalen för att kartlägga och lindra situationen för de sjuka. Under sexhundra år lever han gengångarlivet tills han på Kökar år 2015 kommer till en insikt som ger honom frid.

Stefan Djupsjöbacka

Laudato si'

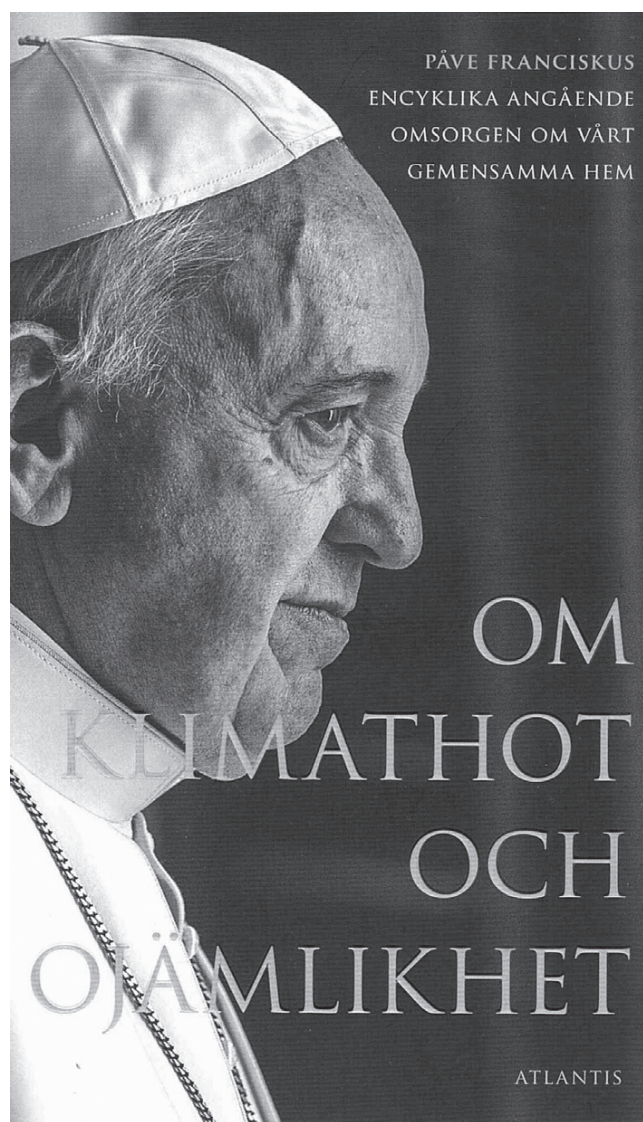
Så heter den encyklika, som gavs ut år 2015 av påven Franciskus. Encyklikor kallas de påvliga rundbrev som inom katolska kyrkan publiceras i viktiga frågor, som just för tillfället är aktuella. Den första ledare för katolska kyrkan, kardinal Bergoglio, som tagit sitt påvenamn efter Franciskus av Assisi, behandlade i sitt rundbrev framför allt det globala klimathotet och frågor kring social jämlikhet och rättvisa.

Oftast har påvarna gett latinska namn för sina encyklikor, men påven Franciskus gav ett italienskt namn åt sin skrift med en titel som lånat orden från Solsången – den mest kända texten av Franciskus från Assisi. Encyklikan har getts ut på svenska under titeln "Lovad vare du" på Veritas förlag år 2015 och följande år (2016) på Atlantis förlag som pocket under titeln "Om klimathot och ojämlikhet", med underrubriken: Påve Franciskus' encyklika angående omsorgen om vårt gemensamma hem.

Hela boken genomandas en genuin anda av franciskansk andlighet och livsstil. Jag har valt att citera vissa delar av boken och sammanbinda dem med kommentarer. Inom parentes har jag nämnt de numrerade avsnitt som citerats.

Påven säger: "Genom att hålla den helige Franciskus gestalt i minnet inser vi att ett sunt förhållande till skapelsen är en dimension av personlig helhetsomvändelse som innefattar erkännandet av våra misstag, synder, brister och misslyckanden, något som leder till uppriktig ånger och längtan efter förändring" (218). Denna förändring är avgörande för en ny riktning på människosläktets ödesväg: "en medvetenhet om allvaret i dagens kulturella och ekologiska kris måste omvandlas till nya vanor" (209). Eller som påven skriver på ett annat ställe: "En förnyelse av vårt förhållande till naturen blir omöjlig utan en förnyelse av människan själv" (118). Kampen handlar om motarbetandet av egoism och extrem individualism: "Om vi kan övervinna individualism kommer vi i sanning att göra det möjligt för en annorlunda livsstil att utvecklas och därigenom verklig skillnad i samhället" (208). Men vi kan inte fästa all uppmärksamhet på enbart sociala och ekonomiska realiteter. Det gäller också, att även om många kursändringar är nödvändiga, det framför allt är människorna som behöver förändras. Från individen behöver vi gå vidare till närsamhället och lokalnivån: "Frågor som är relaterade till miljön

och den ekonomiska utvecklingen kan inte längre behandlas bara med utgångspunkt från olikheter mellan länder; de manar också till större uppmärksamhet för åtgärder på nationell och lokal nivå”. (176).

Påven har tilltro till människans resurser att tro på det goda. Ett citat ur stycke 205: ”Ännu är inte allt förlorat. Människor är visserligen kapabla att göra det värsta men har också förmåga att resa sig över sig själva, att åter välja det goda och börja om på nytt...Inget system kan helt och fullt undertrycka vår öppenhet för det som är gott, sant och

vackert, eller den förmåga vi fått av Gud att reagera på hans nåd som verkar djupt i våra hjärtan. Jag vädjar till var och en i världen att inte glömma denna vår värdighet. Ingen har rätten att ta den ifrån oss.”

Påven aktualiserar traditionella kristna etiska begrepp som måtta, enkelhet, besinning och ödmjukhet. Han vill visa på värden som handlar om förmågan att lyckligen kunna nöja sig med lite.

”Kristen andlighet erbjuder en alternativ förståelse av begreppet livskvalitet och uppmuntrar en profetisk och kontemplativ livsstil med djup glädje och frihet från konsumtionsbesatthet. Genom att vara ogrumlat närvarande i varje situation, hur obetydlig den än kan te sig, öppnar vi oss för mycket vidare horisonter när det gäller förståelse och personligt förverkligande.” (222).

”En inre fred – frid – är något nära förbundet med omsorgen om ekologin och det gemensamma goda därför att den, om den levs tillförlitligt, återspeglas i en balanserad livsstil jämsides med beredskapen för under, något som leder oss till en djupare förståelse av livet.” (225)

Påven påminner om att Franciskus från Assisi kan visa oss hur oskiljaktiga banden är mellan omsorg om naturen, rättvisa för de fattiga,

samhällsengagemang och inre frid. Påven poängterar att den franciskanska livsstilen inte kan avskrivas som naiv romantisering, eftersom den påverkar de val som bestämmer vårt handlande.

Skriften "Laudati si'" är ett mångdimensionellt upprop till förmån för en medveten ekologisk livsföring i form av ekonomisk och samhällelig ekologi, kulturell ekologi och det dagliga livets ekologi. Han påpekar sambandet mellan ekologisk

medvetenhet, samhällelig rättvisa, omsorg om de fattiga och en livsstil som ser till helheten. Han efterlyser transparens i politiska samtal och global omsorg i beslutsfattningen. Trots alla hotbilder hoppas påven på att den enskilda människans samvetsröst skall komma till uttryck både på lokalplanet och i internationella sammanhang. Guds nåd bär världen och allt är i hans hand. Encyklikan slutar med några böner som påven kallar oss att delta i. Här är en av dem:

En bön för vår jord

Allsmäktige Gud, du är närvarande i hela universum och i den minsta av dina skapade varelser.
Du omfattar allt som finns med ömhet.
Utgjut över oss din kärleks kraft,
Så att vi vårdar livet och skönheten.
Fyll oss med din frid, så att vi lever som syskon utan att skada någon eller något.
Du de fattigas Gud,
hjälp oss att rädda de övergivna och bortglömda på jorden, dessa som är dyrbatra i dina ögon.
Kom med din helande kraft i vårt liv, så att vi skyddar jorden och inte plundrar den, så att vi utsår skönheten, inte förorening och förstörelse.
Berör deras hjärtan som bara tänker på vinsten och vinningen på bekostnad av de fattiga och jorden.
Lär oss inse värdet i varje ting och fyll oss med häpnad och vördnad, så att vi förstår att vi är djupt förbundna med varje skapat ting på vår väg mot det oändliga ljuset.
Vi tackar dig för att du är med oss varje dag.
Sporra oss, så ber vi dig, i vår kamp för rättvisa, kärlek och fred.

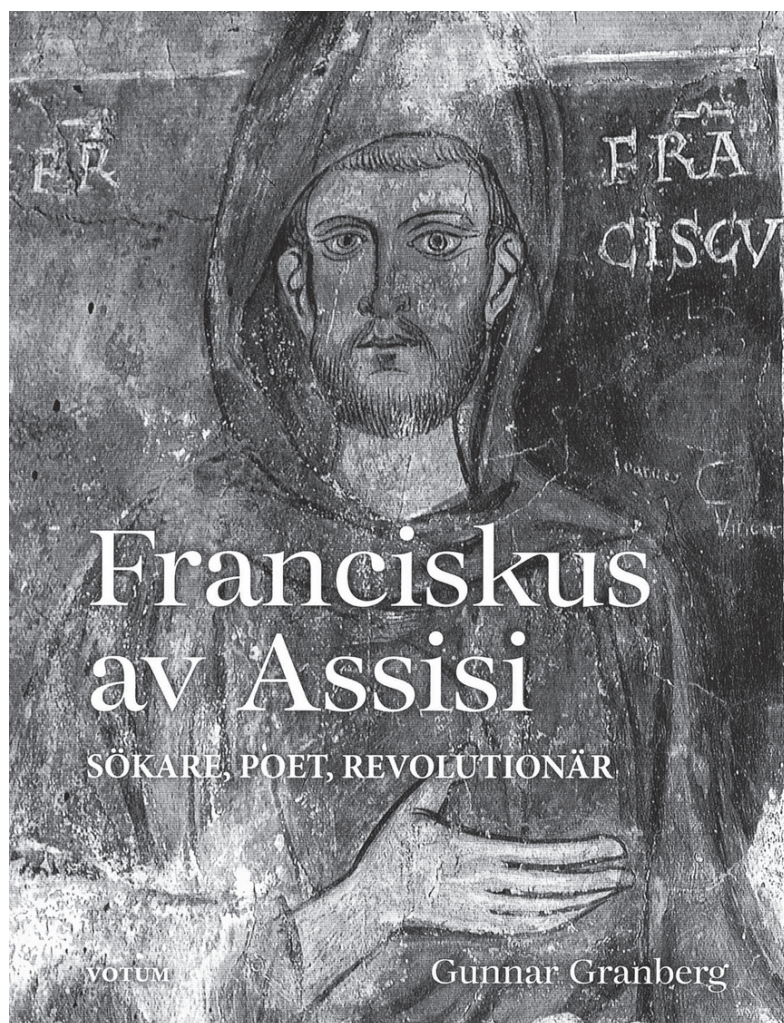
Franciskus av Assisi – poet, revolutionär och sökare

Det har skrivits åtskilliga biografier om Franciskus av Assisi. Han verkar vara den av kyrkans helgon, som ständigt väcker nytt intresse och ny aktualitet. Många frågar sig: vad finns hos denna man från 1200-talets Italien som ännu idag kan fascinera? Nu under sensommaren har en ny bok om Franciskus kommit ut. Man kan fråga sig om det behövs ytterligare böcker om honom. Finns det sidor och drag i hans biografi som kan tillföra något nytt.

Den svenska teologidoktorn och pensionerade prästen i Svenska kyrkan, Gunnar Granberg, har alltså nyligen publicerat boken "Franciskus av Assisi: sökare, poet, revolutionär". Boken har utkommit på det svenska förlaget Votum.

Genom val av titel för boken motiverar samtidigt Granberg skrivandet av en ny franciskusbok. Granberg plockar fram drag ur Franciskus liv som visar på hans aktualitet och som kanske tidigare inte har framhållits så tydligt. Granberg menar att skillnaden mellan Fran-

ciskus' tid och vår inte är så stor som avståndet i tid låter påskina. Det är väl inte i och för sig någon nyhet att människan i alla tider har

varit sig lik. Mera konkret kan man säga, att det också idag finns skillnader mellan rika och fattiga, sjukdom och hälsa, hunger och övermättnad, krig och fred. Franciskus' liv visar på de djupt existentiella frågor som alltid kommer att vara aktuella. Om liknande betingel-

ser råde under 1200-talet som idag, då finns det möjligheter att utforma det man kunde kalla en franciskansk livsstil i en ny tid.

Granberg menar att Franciskus var en revolutionär, kanske inte i politisk-social mening, men genom att han präglade en alternativ livsstil som fick stor genomslagskraft redan under hans egen livstid. Det betydde att Franciskus representerade en grundlig förändring i attityder till tro och samhällsliv. Denna hans uppenbara avvikande livsstil bidrog till att människorna fick upp ögonen för honom men att han också på så sätt kunde åstadkomma bestående förändringar i både samhälle och kyrka. Om du vill veta vilka och hur, kan du läsa boken. Tron var för Franciskus ingen privatsak, även om den personliga förändringen var viktig. Han var solidarisk med sin kyrka, även när han upplevde att den var på fel väg. Han sökte nya vägar inifrån och genomsyrade i små steg sin tids samhälle och kyrka.

Den bild människor i gemen har av Franciskus är att han en romantisk, orealistisk drömmare. Eva-Stina Byggmästar, som har recenserat Granbergs bok i Ad Lucem 3-2016, skriver smått nedsättande om den lallande knäppgöken Franciskus och frågar sig : ”Vad kan möjligen

Gunnar Granberg

Teol.dr. i kyrkohistoria
vid Uppsala universitet.
Tidigare präst vid Svenska
kyrkan i Rom, med många
besök i Assisi. Författare
till flera böcker om kyrkor,
konst och arkitektur.

en stollig glädjefnattande medeltidsmänniska som pratar med fåglar och tycker sig får svar, som vägrar armbåga sig fram i livet, ha att säga oss i vår genomsekulära, förnuftsfrälsta och nihilistiska era?” Byggmästar späder på och tycks förstärka våra förutfattade meningar, men visar snart att det finns en annan sida. Granberg konstaterar att vi ofta serveras en romantisk, sentimental bild av en Guds däre som predikar för fåglarna. Han uppfattas som naiv och oförarglig och som man i mjugg kan småle åt.

Granberg vill komma bortom schablonerna i kurioisakabinettet och vill hjälpa oss att upptäcka människan och påverkaren Frans som kan visa på en riktning och ge oss vägledning hur vi kan bli djupare mänskliga i vår egen tid. Han beskrivs som en sökare, omvandlare och livsbeskrivare med förvånande aktualitet. Den som stiftar bekantskap med Franciskus bortom fördomarna får möta en människa med exceptionell utstrålning. Franciskus är helt enkelt äkta och engagerande. Granberg sätter in Franciskus i

hans egen omvärld och gör honom begriplig. Fattigdomsidealet, som är en hörnsten i Franciskus liv, var inget självändamål men ett uttryck för en djupare strävan till frihet. Det var en protest mot prestige och själviskt ägande. Det var ett uttryck för en strävan mot enkelhet och öppenhet mot omvärlden. Franciskus lär sig att avstå för att kunna se det väsentliga i livet. Denna inre fattigdom kan Franciskus lära oss idag – oss som samlar prylar, försäkrar oss om sårbara yttre garantier och är måna om vår egen ställning och rättmätiga plats. Franciskus vill visa oss att en öppenhet i kärlek är en verklig väg till mognad i att vara människa.

Inte minst för globala fredssträvanden och ekologisk medvetenhet i vår egen tid kan Franciskus vara en väckarklocka. Vi betvivlar ibland möjligheten till att få vår skuta att vända i en kurs som verkar leda till katastrof. Franciskus med sitt sätt att leva visar att en orubblig tro på godhetens, omsorgens och osjälviskhetens – kort sagt kärlekens – makt – att påverka inte får underskattas. Det som verkar vara en droppe i havet, kan bli en stridström som obändigt bryter fram. När den nyvalde påven valde sitt påvenamn, tog han därmed ställning för global medvetenhet på

bred bas. Det visade han också i sin encyklika "Laudato si'" om klimathot och social ojämlikhet. På så sätt kom Franciskus' Solsång att få nya aktualitet i omsorgen om vårt gemensamma hem.

En slags sammanfattning i Granbergs franciskusbok är slutkapitlet, rubricerat "Franciskus, en sökare som visar vägen för andra". Att vara sann mot sig själv och öppen för andra är en franciskansk devis som kan vara ett motto för vem som helst idag.

Stefan Djupsjöbacka

Aktuellt från Kvinnobanken

I början av augusti nådde Kvinno-banken otroliga tio miljoner euro i insamlade medel. Gränsen spräcktes drygt nio år efter att Kvinno-banken grundades. Målet har nåtts tack vare det värdefulla arbete som utförts av 4700 månadsgivare och stödjare, företagspartner och de aktiva lokalgrupperna runtom i landet. Kvinnobanken har för närvarande utvecklingssamarbetsprojekt i sju länder. Som ett resultat av arbetet har sammanlagt 30 000 kvinnor i 14 utvecklings-länder fått utkomstmöjligheter. Indirekt har arbetet gagnat 140 000 människor. Att nå tio miljoner euro är en stor prestation. Men arbetet slutar inte här. Kvinnobankens mål är att i fortsättningen nå ännu fler frivilliga och bidragsgivare, och fortsätta det viktiga arbetet att stödja kvinnor och barn i utvecklingsländer.

Några exempel på kvinnobankens verksamhet.

Stöd till mer hållbart företagande

Då Kvinnobanken tog sina första steg var stödet till u-landskvinnorna småskaligt. Våra projekt har under de senaste åren utvecklats i vår utvecklingsgrupp som består av sakkunniga. Som ett resultat av det arbetet betonar Kvinnobanken nya

verksamhetsmodeller i sina projekt. Målet är att företagandet skall vara ekonomiskt hållbarare. Tre projekt är på gång: hönsfarmprojektet i Liberia, utvecklandet av andelslagsverksamheten i Kambodja samt Skills Donation som startat i Nepal. Idén är att i korta projekt förena det kunnande som volontärerna har med lokalsamhällets behov. På så sätt garanterar man att företagsverksamheten lever vidare. Pilotprojekt har startats i Liberia och Nepal, och de första volontärerna – Ritva Ohmeroluoma och Kirsi Itkonen – är redan på plats. Enkelt är företagandet inte för utvecklingsländernas kvinnor. Exempel på problem som hönsfarmen i Liberia hade var förpackningsmaterialen, bristen på hönsfoder och att det var en halv timmes besvärlig resa från farmen till huvudvägen. Hönsfarmprojektet startade 2014 men avstannade på grund av ebolaepidemin. På grund av epidemin stängdes Liberias gränser, och antalet hönor minskade med mer än hälften eftersom det inte fanns tillräckligt med foder. Med stödet från och samarbetet med Kvinno-banken arbetar man nu för att säkra att verksamheten fortsätter. Kvinnobankens lyckade medelinsamling och de hängivna volontärerna möjliggör nya verksamhetsmodel-

ler. När verksamheten som stöds småningom börjar bära sina egna kostnader behövs inte donationerna längre, och de kan då riktas till nya mål

Nepalesiska Ganga är företagare och en förebild

Att bli företagare kräver alltid mod, kanske också våghalsighet. Av Ganga Tamang kräver det mer än så.

”Före Kvinnobankens andelslag var mitt liv väldigt svårt. Jag hade ett jobb och förtjänade 80 rupier (ungefär 70 cent) per dag. Pengarna räckte inte ordentligt till kläder eller mat. Jag åt bara två gånger om dagen”, berättar nepalesiska Ganga Tamang, 28.

Det verkade inte finnas några utkomstmöjligheter i hembyn Bhardeau. Tamangs man Umesh åkte därför, endast åtta månader efter deras bröllop, till Malaysia som

gästarbetare.

En kort tid efter det presenterade Kvinnobanken nya utkomstmöjligheter för byns kvinnor. Att föda upp grisar är enligt traditionen inte lämpligt för den kast som de flesta av invånarna hör till. Att bli grisföretagare kräver därför mer mod än vanligt.

Men Ganga Tamang var redo att bryta urgamla regler. Man sade att grisuppfödningen är lönsam och hon behövde verkligen inkomster.

Med ett lån från Kvinnobanken skaffade Tamang tre grisar. Hon fick också lära sig hur man sköter dem.

”Jag startade en grisfarm på vår egen mark. Jag tror inte att min man hade tillåtit det om han varit i Nepal. På den tiden ansåg många att gudarna inte gillar att vi föder upp grisar. Det sågs som ett jobb för lägre kaster”, berättar Ganga Tamang.

Nu grymtar sextio över 100 kilotunga sugor och små kultingar i farmen.

När Tamangs man tre och ett halvt år senare ringde och sa att han återvänder hem blev hon mycket ner-

vös. Vad skulle mannen säga om grisarna?

”Jag berättade för honom om dem först nästa morgon. Jag sade att jag måste gå och mata våra grisar.”

Umesh hade förändrats under åren utomlands.

”Han följde med och hjälpte mig med utfodringen”, skrattar Ganga Tamang. Umesh berättade att också han hade funderat på att föda upp grisar.

Nu sköter de grisfarmen tillsammans. De har också en liten köttaffär i byn. Dessutom säljer Umesh lämpliga grisar i huvudstaden Katmandu. Där får man över 100 euro för en gris som väger 60 kilogram. Det är mycket pengar i Nepal.

”Nu har vi tillräckligt av allt. Vi kan till och med bekosta studierna för Umesh lillebror och lillasyster. Om jag behöver ett lån kan jag enkelt få det. Alla litar på mig och vet att jag kan återbetala det.”

Gangas solbrända hy visar att hon vistas utomhus mycket. Hennes nagellack är rosa. När vi ska fotografera henne byter hon arbetskläderna till något finare: en vacker, färggrann nepalesisk dräkt med en lång kurta-skjorta och breda byxor.

”Förutom pengarna har Kvinnobankens utbildningar gett mig många

färdigheter och självförtroende. Nu vågar jag säga min åsikt.”

Ganga ler när hon säger: ”Tidigare kunde jag inte ens drömma om att jag skulle vara den som lär ut saker till andra. Nu kommer andra kvinnor till mig för att lära sig. Jag är en förebild för dem, för jag är framgångsrik företagare.” ”Min dröm är att ge en ordentlig utbildning till mina barn.”

Ganga och Umesh har två döttrar; tioåriga Roshani och femåriga Sagan.

Andelslaget som Kvinnobanken stöder har funnits i Bhardeau i sju år. Nästan alla byns kvinnor är medlemmar. En av kvinnornas spargrupper träffas hemma hos Ganga en gång i månaden. Andelslaget stöder jordbruk, företagande och utbildning.

Text: Ulla Kärki

Foto: Ville Asikainen

Översättning: Jean Lindén

Utbildningscenter för kvinnor och flickor i Sierra Leone

Kvinnobanken stöder två yrkesutbildningscenter för kvinnor och flickor i städerna Maken och Kapala i Sierra Leone. Årligen får 120 unga kvinnor ett yrke och möjligheten att försörja sig som sömmerska, kock eller lantbruksföretagare.

Studerandena har växt upp i en omgivning sargat av inbördeskrig och många av dem är ensamförsörjare som aldrig gått i skola. Maken är en livlig stad som erbjuder flera sätt att försörja sig varav en del kan vara väldigt skadliga. Utbildningen tryggar kvinnornas möjlighet att få ett säkert jobb i det egna yrket. Förutom yrkesstudier ingår också grundstudier i företagsamhet i utbildningsprogrammet. Också undervisning i läs- och skrivfärdigheter och psykosocialt stöd erbjuds ifall det behövs.

I samband med utbildningscentren finns daghem för studerandenas barn. Centrumen har också egna butiker och lunchrestauranger. I dem kan studeranden göra sin arbetspraktik och de inbringar också inkomster som används för att täcka utbildningskostnaderna. Centren har även goda kontakter till det lokala näringslivet.

Förra året utexaminerades 120 unga kvinnor. Med sig fick de ett startpa-

ket som hjälper dem att grunda ett eget företag. Allt som allt har 231 kvinnor utexaminerats med baskunskap och färdigheter för att antingen starta eget eller jobba som anställd på något

lokalt företag. Av de utexaminerade hittade 60 procent ett jobb inom tre månader och 40% startade eget. De som gått utbildningen tjänar i snitt 40 dollar i månaden, vilket är 100 procent mer än minimilönen i Sierra Leone, som är 20 dollar. En del av kvinnorna har en månadsinkomst på hela 160 dollar.

Förutom att kvinnornas inkomst har stigit är de nu också mera uppskattade medlemmar i familjen och samhället. Förutom studerandena har projektet gagnat kring 1100 människor, i och med att familjernas inkomster har ökat. Därutöver har de 45 små byar och städer där de utexaminerade är bosatta fått ett bättre serviceutbud, bland annat snabbare och renare matlagningsredskap, klädtillverkare, restauranger och inackordering, bättre odlingsmetoder och produkter av hög kvalitet, såsom färska och billiga grönsaker, ris, cassava och bönor. De utexaminerades högre sociala status ger familjerna hopp och

kvinnorna fungerar som rollfigurer för samhällets ungdomar.

Liberia

I Liberia syfte är att förbättra kvinnornas utkomstmöjligheter och sociala ställning samt att hjälpa föräldralösa barn och utsatta flickor att få utbildning.

I Liberia verkar ett så kallat Mothers' Club-nätverk med fem klubbar. Varje klubb har 25 medlemmar som utsetts av lokala kvinnoföreningar. Klubbarna har flera aktiviteter vars syfte är att förbättra kvinnornas utkomst och sociala ställning samt att hjälpa föräldralösa barn och utsatta flickor att få utbildning.

Klubbarna sysslar med kooperativ företagsverksamhet och vinsten (ca 100 dollar i månaden) används till att stöda flickors och kvinnors utbildning. Varje förening beslutar självständigt om hur pengarna skall användas och kartlägger vilka behov som finns. Man skaffar t.ex. läromedel, betalar fattiga flickors skolavgifter eller utvecklar skolbespisningen.

Målet är att inom varje förening starta smålåneverksamhet för att utveckla kvinnornas lokala företagsverksamhet. Dessutom bedri-

ver föreningarna lokala kampanjer för att stöda kvinnornas jämlikhet i allmänhet och utbildning i synnerhet. Man behandlar frågor som är viktiga för kvinnorna och familjerna. Man erbjuder hjälp och kamrattstöd åt flickor som har svårigheter i skolan och erbjuder stöd familjerna. Man strävar att förebygga barnäktenskap, tonårsgraviditeter och våld. Inom projektet erbjuder man till vuxna kvinnor undervisning i läskunnighet och utbildning om medborgerliga och mänskliga rättigheter.

År 2011 uppnådde man fina resultat; 140 icke läskunniga kvinnor och 10 män fick undervisning i att läsa, skriva och räkna. Klubbarna producerade 6 ton ris och 21 ton cassava; kvinnorna sålde ris, bröd, hantverk och konstverk.. Avkastningen på de placerade pengarna de fått som smålån, ca 160 dollar, var 11-16 procent per månad.

Inom projektet har man dessutom

grundat fyra små idéverkstäder som erbjuder utbildning och rådgivning till flickor och kvinnor. Man har också undervisat i nya matlagningsmetoder såsom att använda kvarnar för att mala ris och kassava. Det minskar kvinnornas arbetsbörda och sparar tid, minst två timmar varje dag.

De kvinnorna som är medlemmar i klubbarna påverkar andra kvinnor genom sitt exempel, de sänder sina döttrar till skolan istället för att gifta bort dem. Allt som allt har projektet gagnat över 2500 personer utöver klubbmedlemmarna, de har genom småföretagen fått tillgång till basförnödenheter såsom ris, bröd och mjöl. Dessutom har de fått tillgång till redskap för att mala och tvätta spannmål.

President Tarja Halonen besökte föreningen i Bensonville i mars 2009. Då donerade hon ett plåttak till föreningens klubbhus som renoverades med Kvinnobankens stöd under år 2009.

Projektet förverkligas av Forum for African Women Educationalists (FAWE) Liberia, som inledde sin verksamhet år 1998. Den är medlem i FAWE-nätverket som verkar i 35 länder söder om Sahara i Afrika. Takorganisationens huvudkvarter finns i Nairobi, Kenya, där organisationen grundades år 1992.

Stärkande av kvinnors medvetenhet om sina rättigheter – kvinnor som självständiga ekonomiska aktörer

Målet med projektet som stöddes av Kvinnobanken, var att främja kvinnornas lagliga rätt att ärva och att bryta kvinnodiskriminerande äktenskapspraxis eftersom den hindrar kvinnornas självständighet och beslutanderätt.

Under hösten 2008 fick 80 kvinnor grundläggande färdigheter att informera och utbilda medlemmar och opinionsledare på landsbygden i fyra landskap om vad lagen säger om kvinnors rätt. I arbetet har man använt skriftligt material, radioprogram och teater- och sångframträdanden. Takorganisationen för kvinnliga jurister i Liberia, Association of Female Lawyers in Liberia har ansvarat för projektet på lokal nivå. I fortsättningen kommer verksamheten att anslutas till FAWE-organisationens projekt.

Texter och bildmaterial:
<https://www.naistenpankki.fi/sv>

Sammanställt av Kristina Rosenberg

Kassören meddelar

Medlemsavgiften. Många har betalt sin medlemsavgift. Per den 31.10. har inbetalningar gjorts sammanlagt 1.125 euro (år 2015 var det 1.430).

Tack till alla som betalt medlemsavgiften och därmed vill försäkra sig om fortsatt medlemskap.

Nu blir det en liten slutspurt under verksamhetsårets sista veckor.

Om inbetalning ej noterats före den 31.10.2016 bifogas påminnelsebankgiro med Nordea kontonummer IBAN: FI06 5561 0420 0226 91.

Tage Olander, kassör
(040– 7168 926)
e-post: tage.olander@gmail.com

Gud!

Himlen, galaxer och vintergator
förkunnar din storhet och ditt lov.

Genom dagar, år och årmiljoner
i timmarnas och sekundernas dans
går din heliga viljas hemliga ström.

Vi följer med längtan och förväntan tidens böljande gång.

Så sänder du profeterna som ger oss ord som fyr
som visar riktning i seklernas mörka flöde.

Jesus, du Guds Son
du tidens eviga mittpunkt.

I dig fullbordas början och slutet och allt.

Du är Guds leende hemlighet
i tillvarons obegripliga väv av liv och förgängelse.

Du är stjärnan som leder väg i natten
Till människoblivandets krubba i Betlehem.

Heliga Ande,
du Guds moderkärlek,
du Guds fadersfamn,
du Gud med oss:

lär oss att leva av julnattens hemlighet,
lär oss ta hand om Betlehembarnet i våra hjärtan.

Vi prisar dig, Skapare Gud.

Du tändar världen
och livet som växer.

Spänner tidens bro
från evighet till evighet.

Rymdens mörka famn
omfattar allt,
höjd, bredd, djup och tid
från oändlighet
till oändlighet.

Kristus vår befriare:

Du ger oss en tro
ur gravens gap.
Ett frö i själens jord.
Ditt ord väcker liv,
ditt liv stiftar frid.

Ditt namn ger oss mod
Att leva i världen
som Guds barn.

Heliga Ande:

Du Guds glädje och kraft:
Öppna våra låsta dörrar,
Andas kärlek i vart hjärta.
Låt det nya livet växa starkt i oss.

